

BUDGET
UNDERLAG

2021

2023

HÖGSKOLAN VÄST

Sveriges ledande
högskola inom
ALL - arbetsintegrerat
lärande

FLER PLUGGPLATSER TILL HÖGSKOLAN VÄST

Högskolan Väst arbetar kontinuerligt och på olika sätt med hållbar utveckling. Både i utbildning och forskning speglas de tre olika dimensionerna av hållbar utveckling. Även på högskolans parkering blir detta synligt genom ett relativt stort antal pluggplatser för elbilar som kom till för två år sedan. De var tomma i början, nu är de välfyllda då fler och fler personer använder el- eller hybridbilar. Vi behöver fler pluggplatser till Högskolan Väst och det i dubbel bemärkelse.

Högskolan Väst har under flera års tid haft överproduktion – 2018 motsvarande 11 miljoner kronor i utgående överproduktion och 2019 tillkommer drygt 20 miljoner. Detta är resultatet av en strategi som var tänkt att möta den utfästelse som Högskolan Väst fick 2017, nämligen att lärosätets utbildningsanslag successivt skulle öka till 5 500 helårsstudenter år 2021. I ljuset av högskolans överproduktion och söktryck på 1,5 (ht 2019) i tider av högkonjunktur och demografiskt ogynnsamt läge är dessa siffror som står sig mer än väl i jämförelse med övriga lärosäten i landet. Tilläggs kan att våra studenter ligger i topp vad gäller etableringsgrad på arbetsmarknaden.

Högskolan har lärt sig att vara en aktiv samhällsaktör och att erbjuda kompetensutveckling, utbildning och forskning i nära samverkan med våra partners i regionen. Senast i samband med Saabkonkursen, men även med vår tradition av nära samverkan med industrin och offentlig sektor, flyktingkrisen och etableringen av Nordens största flyktingsanläggning Restad Gård i omedelbar närhet till högskolan samt även skolattacken i Trollhättan för snart fem år sedan. All den kunskap och de avtryck som detta gjort i högskolans utbildningsutbud raseras om det skulle vara så att Högskolan Väst inte får ett utbildningsuppdrag i paritet med det som vi uppfattade var utlovat.

Högskolan Väst är ett framgångsrikt lärosäte med mycket högt söktryck. Vi är en samverkande högskola och en aktör som jobbar mot lärcentra över hela landet; vår samverkan med Campus Västervik till exempel har pågått i över 20 år och är förebild för andra lärosätens samverkan med olika lärcentra i landet. Efterfrågan av mer samverkan är mycket stor.

Högskolan Väst behöver fler utbildningsplatser. För att Sverige behöver fler studenter som går till jobbet. För att svensk industri och näringsliv behöver fler samverkande högskolor för kompetensutveckling. För att regeringens vision om att vara det första fossilfria välfärdslandet ska kunna bli verklighet.

Därför säger vi: Fler pluggplatser till Högskolan Väst.

Martin Hellström, rektor

HÖGSKOLAN VÄST

Pluggplats
LADDA DIN ELBIL HÄR

VISION

Högskolan Väst är en aktiv samhällsaktör som tillsammans med omvärlden skapar kunskap och gör den tillgänglig för fler.

VERKSAMHETSIDÉ

Tillsammans med omgivande samhälle skapar och sprider Högskolan Väst kunskap, kompetens och lärande. För det är i mötet mellan akademi, arbetsliv och omgivande samhälle som det bäst skapas insikter, problemlösningar och utveckling som möter dagens och framtidens behov och utmaningar.

13 600 studenter

Högt och stabilt söktryck

TRE ALL- och samverkansplattformar:
Kommunakademin Väst,
Fyrbodals Hälsoakademi,
Produktionstekniskt centrum

En **UNIK** utbildning på forskarnivå inom området ALL

61 professorer

Brett utbildningsutbud:
27 program på grundnivå,
17 på avancerad nivå och
cirka **200** kurser

675 anställda

KK-miljön Primus
– kombinerar
forskning i teknik
med forskning
inom lärande

Regeringens uppdrag att utveckla arbetsintegrerat lärande, **AIL**

TRE vitala forskningsmiljöer med stark samverkansprofil: Barn- och ungdomsvetenskaplig forskningsmiljö (BUV). Lärande i och för det nya i arbetslivet (LINA). Produktionsteknik Väst (PTV)

Etableringsgrad **86** procent

59 egna doktorander varav 1/3 anställda hos extern part

HÄLFTEN av forskningen finansieras med externa medel

Innehåll

1. Två kompletta akademiska miljöer.....	6
- Arbetsintegrerat lärande.....	6
- Produktionsteknik	8
2. En aktiv samhällsaktör	10
3. Ekonomisk utveckling	12
4. Föreskrifter och allmänna råd	15
5. Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit	15
6. Lokalförsörjning	15
7. Avgiftsbelagd verksamhet.....	15
8. Tabeller.....	16

För kommande period vill Högskolan Väst fokusera på att ytterligare utveckla högskolans två styrkeområden till kompletta akademiska miljöer:

- **Arbetsintegrerat lärande, AIL**

Som Sveriges ledande AIL-högskola har högskolan ambitionen att utveckla profilen AIL och för kommande period med särskilt fokus på forskning och utbildning på forskarnivå. Det handlar om området Industriellt arbetsintegrerat lärande, I-AIL, och stärka pågående satsning och utveckla, i ett internationellt perspektiv, ett nytt forsknings- och kunskapsområde.

- **Produktionsteknik**

Högskolan har ambitionen att under perioden främst utveckla utbildningsdelen inom produktionsteknik men också den redan starka världsledande spetsforskningen. Det ska ske bland annat genom nya utbildningar, industriforskarskolor och utökad samverkansforskning tillsammans med privat och offentlig sektor med syfte att bidra till svensk industriell hållbar utveckling och tillväxt.

Delar av produktionsteknik (produktionsprocesser, produktionssystem) och AIL (I-AIL) ingår sedan 2018 i KK-miljön Primus, en tioårig profilerande satsning som stöds av Stiftelsen för kunskap- och kompetensutveckling, KK-stiftelsen. Avsikten med Primus är att, genom särskilt samproduktionsfokus med svensk industri, förena högskolans styrkeområden och tillika ”kompletta miljöer” Arbetsintegrerat lärande och Produktionsteknik och knyta samman stark forskning och utbildning inom dessa områden.

De två kompletta miljöerna överlappar bitvis varandra och på följande sidor framgår framtida satsningar och ambitioner inom dessa områden.

Arbetsintegrerat lärande – Sveriges ledande AIL-högskola

Högskolan Väst är landets ledande högskola inom Arbetsintegrerat lärande (AIL) och har sedan 2002 regeringens uppdrag att utveckla AIL. Högskolans främsta strategi är att skapa kunskap i ömsesidig samverkan med aktörer utanför akademien.

Kunskap i samverkan är utgångspunkt och bärande grundidé i högskolans vision och således för hela högskolans verksamhet. Högskolan Väst har etablerade arenor för att möjliggöra strukturerade och effektiva samverkansformer. På Högskolan Väst finns en över-

tygelse om att en värld där fler människor får tillgång till kunskap och utveckling är en mer jämlik och hållbar värld. Med AIL och samverkan blir det möjligt.

Bryter ny vetenskaplig mark

AIL har utvecklats, från att initialt rört pedagogisk utveckling kopplat till utbildningsverksamheten, till att nu också vara ett viktigt och angeläget forskningsområde. 2019 fattades dessutom ett historiskt beslut om att inrätta AIL som ett forskarutbildningsämne och som enda lärosäte i världen erbjuder högskolan nu en utbildning på forskarnivå i AIL. AIL är ett nytt helt unikt tvärvetenskapligt ämne och olika aspekter av lärandet kan studeras såsom exempelvis pedagogik, psykologi, vårdvetenskap, sociologi, informatik

eller företagsekonomi. Ämnet fokuserar på relationen mellan arbetsliv och lärande. Det tvärvetenskapliga perspektivet ökar möjligheten till en bred forskningsanknytning, vilket stärker kvaliteten även i grundutbildningarna. Detta kliv är därför viktigt för hela högskolans verksamhet och stärker högskolans profil. För att strategiskt leda arbetet tillsattes dessutom nyligen en vicerektor för forskning och forskarutbildning.

Satsningar inom AIL

Högskolan har ambitionen att utveckla den starka profilen Arbetsintegrerat lärande, AIL, och sin intensiva samverkan med omvärlden – ett mycket väl fungerande arbetssätt som gör att högskolan på bred front bidrar till kunskapsutveckling och samhällsnytta i det omgivande samhället, såväl regionalt som nationellt. Majoriteten av högskolans anställda har inslag av samverkan med omvärlden i sitt arbete, vilket är en av anledningarna till högskolans framgångsrika samverkansarbete. Det har beslutats om ett stort antal satsningar för kommande period:

- **Två nya** styrande strategiska indikatorer kring AIL-certifiering av utbildningsprogram och samverkanspartners. Kriterier fastställs under 2020.
- **Strategiska satsningar** på bland annat postdok-anställningar inom AIL
- **Vicerektor för AIL** (en unik funktion i Sverige) driver strategisk utveckling

- **Påfyllning av kompetens** inom AIL (flera lektorat och gästprofessorer i AIL, en professor i AIL)
- **Systematisk konceptutveckling** av AIL-plattformar såsom samverkansarenan Kommunakademien Väst
- **Fortsatt utveckling** av den arbetsintegrerad lärarutbildningen som startade med Yrkeslärarutbildningen redan 2011 och sedan 2019 också med Grundlärarprogrammet. Fler utbildningsinriktningar tillkommer under perioden.
- **Stärkt forskningssatsning** inom den unika inriktningen Industriellt arbetsintegrerat lärande, I-AIL
- **Utvecklad internationell AIL-verksamhet** bland annat genom utökad forskningsverksamhet och internationella rekryteringar
- **Huvudområde AIL** inrättat på avancerad nivå

Två kompletta akademiska miljöer

- **Former ska** utvecklas för att bättre kunna följa, värdera och mäta vilka avtryck och vilken samhällspåverkan högskolans utbildning och forskning har – ”societal impact”
- **Campusplan 2030** beslutad 2019. Ett framtida campus ska tydligare återspegla högskolans profil som landets AIL-högskola.

Mervärden med AIL

Världen förändras allt snabbare. Globalisering och digitalisering påverkar alla och sättet att arbeta och leva. Dagens samhällsutmaningar är komplexa och kräver nya insikter, nya tankegångar och gemensamma gränsöverskridande lösningar. I denna värld är kunskap, samverkan och livslångt lärande viktiga framgångsfaktorer – i samhället, på arbetsmarknaden och på individnivå. Här har Högskolan Väst en viktig roll. Högskolan har från första dagen sett gränsöverskridande samverkan och Arbetsintegrerat lärande som själva kärnan i verksamheten. För det är i mötet mellan akademi, arbetsliv och omgivande samhälle som det bäst skapas insikter, problemlösningar, innovationer och utveckling som möter dagens och framtidens behov och utmaningar. Genom samverkan och AIL skapas unika och värdefulla mervärden för såväl samhälle som individ.

Genom AIL kan Högskolan Väst tillsammans med omvärlden:

- **Utbilda och forska** för framtida behov – genom att tillsammans med omvärlden systematiskt utveckla, skapa och förändra utbildningar och bedriva samhällsrelevant forskning
- **Underlätta smart** rekrytering och kompetensförsörjning – student och arbetsgivare möts redan under studietiden
- **Förbättra förutsättningarna** för lärandet – genom att utveckla AIL-modeller och metoder i utbildning och forskning där teori och praktik kopplas samman
- **Möta framtida** samhällsutmaningar – genom att rusta människor för att möta, själva initiera och driva förändring i ett flexibelt arbetsliv präglad av livslångt lärande
- **Samproducera kunskap** – som bidrar till att en snabbare omsättning, nyttiggörande, spridning och implementering av kunskap

Arbetsintegrerat lärande, AIL 2021-2023

Anslagsbehov särskilt uppdrag – Arbetsintegrerat lärande

För att utveckla profilområdet AIL till en komplett akademisk miljö vill Högskolan Väst se en ökning av det särskilda anslaget för Arbetsintegrerat lärande till 25 miljoner kronor per år. Anslaget har legat på samma blygsamma nivå – 2,5 miljoner – sedan 2002 då högskolan initialt tilldelades dessa medel. Anslaget går idag främst till utveckling av forskning och utbildning på forskarnivå men detta skulle behöva breddas.

Produktionsteknik

Inom produktionsteknik bedrivs en bred verksamhet på en mängd olika nivåer. Verksamheten är av stor vikt för flyg-, rymd- och bilindustri. Särskilt utmärkande är högskolans forskning i världsklass inom termisk sprutning och additiv tillverkning i metalliska material, industriforskarskolor liksom den egna utbildningen på forskarnivå. Ambitionen är att utveckla området till en komplett akademisk miljö med ytterligare utbildningar på grundnivå.

Verksamheten inom produktionsteknik spänner över allt från särskilda insatser för att stimulera intresset för teknikämnet hos ungdomar, förutbildningar såsom tekniskt basår, utbildning på grundnivå, Co-op-utbildning (kombination av arbetsperioder och studier), utbildning på avancerad nivå, fortbildning för yrkesverksamma, utbildning på forskarnivå, industriforskarskola till en stor mängd forskningsprojekt i världsklass tillsammans med regionala, nationella

och internationella partners inom privat och offentlig sektor. Forskargruppen inom produktionsteknik, med cirka 100 aktiva forskare och doktorander, finns på Produktionstekniskt centrum, PTC, som drivs gemensamt av den regionala utvecklingsarenan Innovatum, Högskolan Väst, GKN Aerospace och Swerea IVF.

Satsningar inom produktionsteknik – två exempel

- Expertkompetens för industrin**
 ProdEx är ett program finansierat av KK-stiftelsen, där Högskolan Väst erbjuder korta kurser som skraddarsys och bidrar till expertkompetens i produktionsteknik för yrkesverksamma i tillverkande industri, regionalt och nationellt. Kurserna anpassas efter industrins behov, såväl till innehåll som format och genomförs delvis nätbaserat, och tas fram i nära dialog med samverkande industri.
- Teknik och lärande i ny kombination**
 Som nämnts tidigare etablerade Högskolan Väst 2018 forskningsmiljön Primus, som via KK-stiftelsens tioåriga program KK-miljö med stark samproduktionsfokus, ska utveckla och knyta samman spetsforskning och utbildning inom produktionsteknik med forskning inom lärande i ett nytt unikt forskningsområde I-AIL, Industriellt arbetsintegrerat lärande. Högskolan har inom Primus beviljats samtliga ansökningar de tre första åren, vilket är högst ovanligt bland liknande KK-miljöer.

Samhällsrelevans

- 100 procent samverkan med industrin**
 Alla 70 pågående forskningsprojekt inom produktionsteknik sker i samverkan med industrin, ofta med utgångspunkt från behov hos medverkande partners. För närvarande deltar cirka 110 företag i dessa projekt. Både stora och små verkstadsföretag, svenska som internationella finns med såsom Sandvik, SSAB, GKN Aerospace, Höganäs, Siemens Turbomachinery, ESAB och Volvo Group.
- Livsviktig forskning för flygindustrin**
 Ett av högskolans viktigaste samverkansföretag är GKN Aerospace som också finns verksamma i den gemensamma miljön på PTC. Att ett stort företag som GKN Aerospace i Trollhättan väljer att placera en hel avdelning med specialister i en gemensam arena med Högskolan Väst är unikt i Sverige. Exempelvis har lasersvetsteknologin som utvecklats tillsammans möjliggjort affärer som årligen bidrar med en miljard kronor till GKN Aerospace omsättning (2018). Samarbetet är inte viktigt bara för Trollhättan eller ens Sverige - faktum är att 90 procent av världens flygplan innehåller delar som utvecklats och tillverkats på GKN i Trollhättan.

Två kompletta akademiska miljöer

- **Bra för företaget Sverige AB**
Högskolan Väst är framgångsrik när det gäller att attrahera externa medel för att finansiera sin forskning, särskilt inom området produktionsteknik. På varje statlig krona har området erövrat cirka 5 kronor i externa medel. Det är siffror som visar på hög grad av relevans, vilja och behov från industrin att medverka i gemensamma projekt. Ett bekymmer är att dock att en stor andel av det statliga forskningsanslaget används till de externa finansierarnas krav på medfinansiering. Ett anslag med bibehållen nivå utgör således en begränsning av möjligheten att växa ytterligare.
- **Hållbarhetsfokus i forskningen - två exempel**
Additiv tillverkning
Sammantaget leder additiv tillverkning till mindre

miljöpåverkan och lägre tillverkningskostnader – en mer hållbar tillverkningsindustri med minskad energiförbrukning och utsläpp (mindre material, livslängder förlängs hos befintliga komponenter, färre nya komponenter behöver tillverkas, nya möjliga designlösningar vilket minskar vikten hos nya komponenter med bibehållen eller förbättrad prestanda).

Lättviktsmaterial

Genom att utveckla nya mer höghållfasta avancerade metalliska material kan vikten hos olika slags komponenter och konstruktioner minskas/bibehållas samtidigt med bibehållen/ökad prestanda, vilket leder till minskad bränsleåtgång som i sin tur reducerar utsläppen av koldioxid avsevärt.

Mervärden

En **genomlysning** av forskningen historiskt inom produktionsteknik med fokus på samverkan visar ett flertal starka samproduktionsresultat, akademisk excellens och mervärden. Det är såväl inriktningen på högskolans produktionstekniska forskning som att den sker i nära samverkan med industrin som skapar mervärden, såväl för akademi som industri. Exempel på mervärden:

- **Samproduktion resulterar** i fördjupad samverkan samt material och kompetens för företagen
- **Hög andel** sampublicering med näringslivsförfattare (41 procent av de vetenskapliga artiklarna)

- **Hög andel** internationell samverkan (40 procent av det vetenskapligt publicerade materialet har skrivits tillsammans med internationella forskare)
- **Högt genomslag** för forskningen – citeringsgraden är högre än motsvarande artiklar som produceras av forskare i övriga Sverige, Norden samt OECD
- **Tydliga effektivitetsvinster** i industrin och därmed ökad konkurrenskraft
- **Snabbare omsättning** av forskningsresultat direkt i industrin

Produktionsteknik 2021-2023

Anslagsbehov

För att utveckla området produktionsteknik till en komplett akademisk miljö behöver Högskolan Väst en kraftig ökning av basanslaget för forskning, i storleksordningen 20–25 miljoner kronor samt en utökning av utbildningsanslaget till en total volym för högskolan på 5 500 helårsplatser.

2

En aktiv samhällsaktör

Högskolan ser behov, tar ställning och initiativ för att driva på utvecklingen och lösa samhällsutmaningar inom områden som integration, inkludering, livslångt lärande och kompetensförsörjning. Bland annat erbjuds ett brett och flexibelt utbildningsutbud inom samhällsrelevanta områden såsom exempelvis skola och vård och relevant och samhällsviktig forskning bedrivs.

Samhällsrelevans och utmaningar

- **Höja utbildningsnivån**

Undersökningar visar att övergången till högre studier varierar stort i Fyrbodal – högskolans primära upptagningsområde – och i ett antal kommuner har relativt få invånare eftergymnasial utbildning och ofta är det färre män bland de högskoleutbildade. Samtidigt visar forskning att övergång till högskolestudier är en viktig framgångsfaktor för att regioner ska utvecklas hållbart och i en positiv riktning. I Fyrbodal bor drygt 270 000 personer. Det är ungefär 2,7 procent av Sveriges befolkning. Vid Högskolan Väst finansierar staten utbildning motsvarande drygt 5 000 helårsstudenter. Det är ungefär 1,8 procent av alla helårsstudenter staten finansierar totalt. Antalet utbildningsplatser per invånare i Fyrbodal är alltså mindre än genomsnittet i riket.

- **Utgjämna social snedrekrytering**

Högskolan Väst är det lärosäte i landet som har högst andel studenter från hem där ingen av föräldrarna har akademisk bakgrund, vilket bidrar till utjämningen av den sociala snedrekryteringen till högre studier. Det är också så att ungdomar med högutbildade föräldrar i hög grad läser vidare även om de har låga betyg från gymnasiet, medan ungdomar från studieovana miljöer inte läser vidare i någon högre grad även om de har goda betyg. Här behövs riktade insatser.

- **Erbjuda livslångt lärande i hela landet**

Människor och samhällen långt ifrån högskoleor-

ter bör få större möjligheter att delta i högre utbildning, inte minst är ett livslångt lärande viktigt för framtida samhällsutveckling. I de kommuner i området som ligger längst ifrån högskolan är det så få med högre utbildning att det kan bli problematiskt att upprätthålla välfärden inom exempelvis vård och skola. I förlängningen kan det få påverkan på utvecklingskraft i regionen och dess arbetsliv samt kompetensförsörjning och kompetensutveckling såväl bland ungdomar, yrkesarbetande som nyanlända. Projektet Nya Vägar för flexibilitet i högre utbildning – i hela landet samlar flera lärosäten och kommuner i ett gemensamt arbete för att undersöka bästa möjliga samverkansmodeller för ökad tillgång till högre utbildning för individer och orter långt från lärosäten.

- **Erbjuda fler möjlighet att studera**

Högskolan Väst har de senaste åren haft ett av landets högsta söktryck bland breda lärosäten och har legat klart över det nationella snittet. Högskolan var 2018 dessutom ett av endast fyra lärosäten (exklusive konstnärliga högskolor) som överträffar utbildningsuppdraget (takbeloppet) inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Här måste dock högskolan anpassa sin utbildningsvolym för att till och med inte riskera indragen överproduktion. Trots överproduktion finns det inom vissa områden fortfarande många som inte kan beredas plats på högskolan.

Satsningar och mervärden

Högskolan Väst strävar efter att göra kunskap tillgänglig för fler människor. Detta ställer krav på högskolan

att vara tillgänglig, öppen och inkluderande. Med utgångspunkt i ovanstående beskrivna utgångsläge tas

En aktiv samhällsaktör

en mängd initiativ för att just göra kunskap tillgänglig för fler, i hela landet och under hela livet, och bidra i samhällsutvecklingen i stort.

- **Kroka arm med andra - exemplet Saab**

Högskolan Väst agerar och verkar tillsammans med omvärlden, vilket innebär att alltid söka samverkan utanför akademien. Ett tydligt exempel på högskolans agerande kan åskådliggöras i sviterna av Saabkonkursen 2011. Då ökade högskolans utbildningsuppdrag med 600 helårsstudieplatser och samverkan mellan Västra Götalandsregionen, Arbetsförmedlingen, Trollhättans Stad, utvecklingsarenan Innovatum och Högskolan Väst intensifierades. Att kroka arm på det sättet var en framgång som gav goda och snabba resultat i Trollhättan med omnejd som kunde bidra till den regionala utvecklingen och få Trollhättan på fötter igen.

- **Våra studenter går till jobbet**

Etableringsgraden på arbetsmarknaden är hög bland Högskolan Västs examinerade studenter. Universitetskanslersämbetets (UKÄ) rapport från 2019 visar att närmare 9 av 10 studenter (86 procent) av dem som examinerades läsåret 2014/15 på Högskolan Väst var etablerade på arbetsmarknaden efter 1-1,5 år. Högskolans verksamhetsidé arbetsintegrerat lärande ger resultat.

- **Systematisk konceptutveckling**

Högskolan har byggt upp så kallade AIL-plattformar – ett koncept för gränsöverskridande arenor för samproduktion av kunskap och kompetens där studenter, lärare, forskare och arbetsliv möts. Viktiga exempel är Kommunakademien Väst tillsammans med de 14 kommunerna i delregionen Fyrbodalen (nordvästra delen av Västra Götaland) samt Produktionstekniskt centrum. AIL-plattformarna underlättar och möjliggör ett systematiskt arbete med AIL vilket bidrar till större långsiktighet,

spridning till fler partners, fler samarbeten och fler synergieffekter.

- **Förändrat utbildningsutbud**

Högskolan utvecklar möjligheterna för verksamheter och individer i andra delar av landet och under hela livet att tillgängliggöra sig högre utbildning. Det har gjorts medvetna val i sammansättningen av högskolans utbildningsutbud och målet är att alla högskolans program ska kunna ges flexibelt senast 2023. Högskolan är exempelvis först i Sverige med att ge maskiningenjörsprogrammet på distans. Ett annat exempel är att högskolan från och med hösten 2020 erbjuder det nyutvecklade programmet Elektroingenjör Fordon för att möta kompetensbehovet för morgondagens eldrivna fordonsindustri.

- **Kompetensförsörjning och livslångt lärande**

Högskolans roll när det gäller kompetensförsörjning och kompetensutveckling är av stor vikt, inte minst med tanke på industristruktur och låg utbildningsnivå i högskolans omland. Att Högskolan Väst är ett mindre lärosäte underlättar och möjliggör en stor flexibilitet i att möta de önskemål som finns i arbetslivet och för att tillgängliggöra högre utbildning till fler. Som exempel kan nämnas flexibla kurser på avancerad nivå som erbjuds industrin för att utveckla expertkompetens och göra industrin mer konkurrenskraftig.

- **Breddat deltagande och inkludering**

Andelen studenter (nybörjare) med utländsk bakgrund har ökat rejält på senare år och överstiger numera rikssnittet. På senare år har flera initiativ tagits för att stärka integrationen och möta de behov som finns från nyanlända och aktörer runt dessa, bland annat genom Support Group Network, en förening som skapats av asylsökande på Restad Gårds asylboende (Sveriges största) i grannkommunen Vänersborg.

En aktiv samhällsaktör 2021–2023

Anslagsbehov

Högskolan Väst behöver en omedelbar förstärkning av anslaget upp till 5 500 helårsplatser för att kunna svara upp mot det enorma kompetensbehov som finns regionalt och nationellt och för att kunna vara en betydelsefull drivande aktör i viktiga samhällsutmaningar. Detta är något högskolan är rustad för och planerar för utifrån tidigare dialoger med departementet.

3

Ekonomisk utveckling

Gällande utbildningsområdet brottas högskolan med att antingen fortsätta överproducera enligt utfästelsen om utökat utbildningsanslag, eller att tvingas planera för ett framtida omställningsarbete. Inom forskningen är målet att fortsätta attrahera betydande extern finansiering. Utöver detta kommer sannolikt förverkligandet av Campusplan 2030 påverka högskolans ekonomi under kommande period.

Den totala omsättningen för högskolan planeras till cirka 635 miljoner kronor för 2020, vilket är en ökning med 46 miljoner kronor jämfört med 2019. Ökningen förväntas bestå av externa medel med 56 procent, främst forskningsbidrag. Resterande del av ökningen avser den fortsatta blygsamma ökningen av utbildningsanslag för den utbyggnad som startades 2018 samt en fortsatt ökning av basanslaget för forskning.

Fram till 2023 förväntas omsättningen öka ytterligare till knappt 640 miljoner kronor. Denna ökning avser till största delen forskningsbidrag.

I **december 2019** beslutade styrelsen om högskolans campusplan. Campusplan 2030 beskriver högskolans långsiktiga ambition och pekar ut färdriktningen för

de kommande 10 åren. Under 2020 startar det operativa arbetet med att ta fram konkreta utvecklingsplaner för att skapa ett kreativt och flexibelt campus, ett levande och tillgängligt campus samt ett grönt och hållbart campus. Under 2020-2021 kommer konkreta förslag på ombyggnation och eventuell expansion att utarbetas och beslutas i styrelsen i samband med nästkommande budgetunderlag. I tabell 1-3 har dock ingen förväntad kostnad för detta tagits upp, då det i nuläget är för tidigt att avgöra omfattningen av denna.

Verksamhetens beräknade intäkter, kostnader och resultat för budgetåren 2020-2023 redovisas i tabellerna på sidan 16 och framåt. Förslaget är beräknat i 2020 års prisnivå.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Redovisningen av helårsstudenter och helårsprestationer visar att högskolan producerar över takbeloppet med cirka 20 miljoner kronor år 2019. Då högskolan under flera år haft en överproduktion visar högskolan en utgående ackumulerad överproduktion på cirka 32 miljoner kronor. Utfallet för helårsstudenter uppgick 2019 till 5 135 och prestationsgraden har ökat med tre procent. Med den utbildningsmix som högskolan har i dagsläget räcker 2019 års takbelopp till cirka 4 900 helårsstudenter. Detta innebär att högskolan idag har motsvarande cirka 235 helårsstudenter över takbeloppet.

Överproduktionen är resultatet av en strategi som var tänkt att möta den utfästelse som Högskolan Väst fick 2017, nämligen att lärosätets utbildningsanslag successivt skulle öka till 5 500 helårsstudenter år

2021. Om inte anslaget för utbildning höjs blir följden att högskolans utrymme för att erbjuda utbildningar och kompetenshöjande insatser för ett livslång lärande kraftigt begränsas. Detta då stora delar av utbildningsvolymen och mixen är låsta inom områden som är prioriterade av regeringen. Det kommer sannolikt innebära omställningskostnader som resultat av neddragning av utbildningar. Då det är för tidigt i processen för att kunna göra rimliga antaganden om omställningskostnaden finns detta inte med i den ekonomiska utvecklingen, tabell 1-3. (Se också rektors förord)

Högskolans uppdragsutbildning har en omsättning på cirka 40 miljoner kronor 2019 och högskolan räknar med att ligga på denna nivå vid utgången av år 2023.

Högskolans myndighetskapital uppgick till cirka 100 miljoner kronor vid utgången av 2018, vilket var relativt högt i förhållande till högskolans omsättning och storlek. Hela kapitalet avsåg grundutbildning. Styrelsen beslutade därför i februari 2018 (med ett tillägg 2019) om att under en femårsperiod, med start hösten 2018, använda cirka 29 miljoner kronor av myndighetskapitalet till strategiska satsningar som gynnar utbildningarna inom tre olika områden:

- **Digitalisering** med fokus på strategisk utveckling av pedagogiska modeller och lärande.
- **Inrättande** av ett antal postdokanställningar inom arbetsintegrerat lärande (inriktning industriellt ar-

betsintegrerat lärande, vårdvetenskap samt barn- och ungdomsvetenskap).

- **Fördjupning** av internationella perspektiv och hållbar samhällsutveckling i högskolans verksamheter med fokus på asylsökandes och nyanländas inkludering och delaktighet.

Vid utgången 2019 har högskolan ett myndighetskapital på cirka 85 miljoner kronor. Högskolan prognosticerar under planeringsperioden 2021-2023 ett underskott på cirka 17 miljoner kronor. Detta förklaras främst med att högskolan har gjort strategiska satsningar som beskrivits ovan men även av en satsning på pedagogisk utveckling.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Högskolan har varit framgångsrik när det gäller att attrahera externa medel för att finansiera forskningen. Över hälften av forskningen finansieras den vägen. En relativt stor andel (19 procent) går dock till de externa finansiärernas krav på medfinansiering samt för finansiering av de faktiska indirekta kostnaderna som finansiärerna i många fall inte ger full ersättning för.

Högskolan planerar för en ökning av de externa forskningsbidragen med drygt 30 miljoner kronor till år 2023, vilket främst förklaras av etableringen av KK-miljön Primus. Hur stort bidraget kan bli från KK-stiftelsen till Primus beror på hur mycket medfinansiering som kan tillföras miljön. Medfinansieringen kan ske via det statliga forskningsanslaget men

också genom andra finansiärer. Tittar man på relationen idag mellan externa forskningsbidrag och egen finansiering utifrån den planerade ökningen av externa bidrag med drygt 30 miljoner kronor, kan man konstatera att en förstärkning av de statliga forskningsanslagen är nödvändig för att klara av kommande sam- och medfinansiering.

Den samproducerade forskningen är dessutom mycket beroende av infrastruktur såsom lokaler, utrustning och vetenskapliga databaser. Dessa kostnader är svåra att hitta finansiering för, såväl från extern part som genom egna anslagsmedel.

Föreskrifter och allmänna råd

Statliga universitet och högskolor ska i budgetunderlaget till regeringen redovisa hur och var de föreskrifter och allmänna råd som de har beslutat om görs tillgängliga för allmänheten. De av högskolestyrelsen fastställda föreskrifter/ordningar, av rektor, högskoledirektör eller kollegiala nämnders beslutade riktlinjer samt kurs- och utbildningsplaner tillgängliggörs på Högskolan Västs webbplats.

4

Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit

Den utgående balansen 2019 för lån i Riksgäldskontoret är cirka 45 miljoner kronor. Högskolan står inför betydande investeringar år 2020, främst på grund av etableringen av KK-miljön Primus.

Det kan bli ytterligare investeringar med kort framförhållning inom forskningsverksamheten beroende på utfall av sökta medel för att finansiera investeringar. Som tidigare nämnts beslutade styrelsen i december 2019 om en campusplan, vilket också kan påverka behovet av investeringar på sikt.

Högskolan ser i dagsläget inte behov av en utökad låneram för perioden 2021-2023.

5

Lokalförsörjning

Högskolan Västs lokalyta är 37 157 m² år 2019. Den genomsnittliga lokalkostnaden, enligt SUHF:s modell, beräknas för perioden vara 1 370 kronor per kvadratmeter (se tabell 5).

Campusplanen som styrelsen beslutade om i december 2019 kommer troligen att innebära ökade lokalkostnader och kan också innebära ökade lokalytor. Detta finns inte medtaget i tabell 5, enligt beskrivningen ovan.

6

Avgiftsbelagd verksamhet

Uppdragsverksamhetens omslutning 2023 beräknas inte öka jämfört med 2019. Däremot räknar vi med en ökning av studieavgiftsskyldiga studenter med cirka 7 miljoner kronor fram till år 2023.

7

Tabeller

Bilaga till direktiv till
budgetunderlag för verksamhet
vid universitet och högskolor

TABELL 1
Total budget

Total budget (tkr)	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.

VERKSAMHETENS INTÄKTER

Anslag ¹	442 452	462 884	464 585	464 585	464 585
Avgifter	59 896	62 935	54 819	55 109	56 257
Bidrag	86 214	109 015	96 700	108 700	116 400
Finansiella intäkter	122	0	163	149	148
Summa intäkter	588 684	634 834	616 267	628 543	637 390

VERKSAMHETENS KOSTNADER

Personal	-449 632	-477 628	-466 188	-470 814	-476 304
Lokaler	-50 461	-49 844	-49 844	-49 844	-49 844
Drift/Övrigt	-92 276	-107 108	-89 781	-93 897	-93 019
Avskrivningar	-13 236	-17 663	-19 265	-19 265	-19 265
Finansiella kostnader	-641	0	-500	-500	-500
Summa kostnader	-606 246	-652 243	-625 579	-634 320	-638 932

Verksamhetsutfall	-17 561	-17 409	-9 312	-5 777	-1 542
Transfereringar	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	-17 561	-17 409	-9 312	-5 777	-1 542
Utgående myndighetskapital (inkl årets kapitalförändring) ²	84 708	67 299	57 987	52 211	50 669
Utgående oförbrukade bidrag	48 298	55 958	53 185	59 785	64 020

1) Intäkterna av anslag ska motsvara summan av anslag i tabell 2 och 3.

2) För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat.

Större förändringar mellan åren vad gäller budgeterade intäkter för avgifter respektive bidrag ska alltid kommenteras.

TABELL 2

Utbildning på grund- och avancerad nivå

2

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr)	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos.	Ber.	Ber.	Ber.

VERKSAMHETENS INTÄKTER

Takbelopp ¹	371 331	383 154	384 855	384 855	384 855
Beräknad avräkning ² (A)	371 331	383 154	384 855	384 855	384 855
Särskilda åtaganden (B)	0	0	0	0	0

Anslag (A+B)	371 331	383 154	384 855	384 855	384 855
Avgifter	56 149	58 878	51 119	51 409	52 557
Bidrag	10 732	12 558	8 200	8 700	8 700
Finansiella intäkter	106	0	138	127	126
Summa intäkter³	438 317	454 590	444 312	445 091	446 238

VERKSAMHETENS KOSTNADER

Personal	-344 871	-351 525	-338 555	-333 478	-332 508
Lokaler	-43 285	-42 316	-42 316	-42 316	-42 316
Drift/Övrigt	-65 537	-75 166	-62 272	-64 548	-62 438
Avskrivningar	-7 891	-9 167	-10 110	-10 110	-10 110
Finansiella kostnader	-560	0	-425	-425	-425
Summa kostnader	-462 144	-478 174	-453 679	-450 877	-447 798
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	-23 827	-23 584	-9 366	-5 786	-1 561

1) Takbelopp enligt budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1) i 2020 års prisnivå.

2) Beräknad avräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå bland annat med hänsyn till ev. utnyttjande av tidigare uppkommet anslagssparande eller överproduktion, samt eventuella decemberprestationer.

3) Summering av anslag, avgifter, bidrag och finansiella intäkter.

TABELL 3
Forskning och utbildning på forskarnivå

Forskning och utbildning på forskarnivå (tkr)	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
VERKSAMHETENS INTÄKTER					
Anslag ¹	71 121	79 730	79 730	79 730	79 730
Avgifter	3 748	4 057	3 700	3 700	3 700
Bidrag	75 482	96 457	88 500	100 000	107 700
Finansiella intäkter	16	0	24	22	22
Summa intäkter	150 367	180 244	171 954	183 452	191 152
VERKSAMHETENS KOSTNADER					
Personal	-104 761	-126 103	-124 133	-132 436	-137 996
Lokaler	-7 176	-7 528	-7 528	-7 528	-7 528
Drift/Övrigt	-26 739	-31 942	-27 509	-29 349	-30 581
Avskrivningar	-5 345	-8 496	-9 155	-9 155	-9 155
Finansiella kostnader	-81	0	-75	-75	-75
Summa kostnader	-144 102	-174 069	-171 900	-183 443	-191 134
Årets kapitalförändring/Årets resultat	6 266	6 175	55	10	18

1) Med anslag avses de medel som anvisats myndigheten i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1) i 2020 års prisnivå.
Det särskilda anslaget 2:65 (ap.30) för utveckling av arbetsintegrerat lärande är redovisat som forskningsanslag.

TABELL 4
Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit

Investeringar i anläggningstillgångar ¹ (mnkr)	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
IB lån i Riksgäldskontoret	42,0	44,8	65,5	65,1	59,8
Beräknad nyupplåning	22,0	38,3	18,9	13,9	18,9
- varav för investering i immateriella anläggningstillgångar	5,3	4,6	2,3	0,0	0,0
Beräknad amortering	19,2	17,7	19,3	19,3	19,6
UB lån i Riksgäldskontoret	44,8	65,5	65,1	59,8	59,1
Maximalt utnyttjade av låneramen under året	44,8	65,5	65,1	59,8	59,1
Föreslagen låneram	80	90	90	90	90
Beräknad ränteutgift	-0,1	-0,0	0,2	0,1	0,1
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	-0,3%	0%	0,3%	0,3%	0,3%
Summa räntor och amorteringar	19,1	17,7	19,4	19,4	19,7
Maximalt utnyttjade av räntekontokredit under året					

1) Enligt definition i 5 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

3

4

TABELL 5
Lokalförsörjning

5

Redovisning av lokaler (mnkr)	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
AREA, KVM LOA (exkl student- och gästforskarbostäder)					
- föregående års utgång	37 157	37 157	37 157	37 157	37 157
- ökning under året	0	0	0	0	0
- minskning under året	0	0	0	0	0
- vid årets utgång (A)	37 157	37 157	37 157	37 157	37 157
Förbättringsutgift på annans fastighet¹	2,0	1,8	1,8	1,8	1,8
- nyinvesteringar	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
- avskrivningar	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8
Lokalhyra (exkl. student- och gästforskarbostäder) (B)²	42,8	42,8	42,8	42,8	42,8
Genomsnittlig hyra (kr/m ² LOA) ³	1 151	1 151	1 151	1 151	1 151
Sammanställning av lokalkostnader (exkl. student- och gästforskarbostäder)⁴ (C)	50,9	50,9	50,9	50,9	50,9
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)⁵	1 370	1 370	1 370	1 370	1 370
Lärosätets totala kostnader (D)	606	652	626	634	639
Totala externa hyresintäkter	-1	-1	-1	-1	-1
Justerade totala kostnader (D2)	607	653	626	635	640
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader⁶	8%	8%	8%	8%	8%
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader⁷	8%	8%	8%	8%	8%

1) En redovisning skall lämnas av det totala utgående beloppet enligt balansräkningens balanspost. Vidare efterfrågas två specifika särredovisningar, nyinvesteringar och avskrivningar.

2) Inklusivt avtalade ersättningar vid avflyttning före viss tidpunkt, i fall då sådan beräknas ske, samt eventuella återställningskostnader vid avflyttning.

3) Beräknas som B/A.

4) Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer (REK 2014:1, 2015-10-26, dnr 14/069) om lokalkostnader vid universitet och högskolor i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna.

5) Beräknas som C/A

6) Beräknas som C/D

7) Beräknas som C/D2

TABELL 6
Avgifter (tkr)

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat
2019	41 395	43 080	-1 685
<i>Varav tjänsteexport</i>	2 424	2 249	175
2020	45 165	46 165	-1 000
<i>Varav tjänsteexport</i>	2 000	2 000	0
2021	39 100	41 200	-2 100
<i>Varav tjänsteexport</i>	2 000	2 000	0

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat
2019	0	583	575	8
2020	0	600	600	0
2021	0	600	600	0

1) Intäkter som inte får disponeras.

Avgiftsintäkter enligt 4 och 15 §§ avgiftsförordningen ska inte redovisas.

6

